

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/73
KARAR NO : 2021/137
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: Bolu zzet Baysal Abant Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde usta ö retici olarak görev yapmakta olan davacının, usta ö reticili e ili kin Valilik Olur'unun biti süresinden önce Uygulama Otelinin yıkılmasına karar verildi i gerekçesiyle usta ö reticilik görevlendirmesinin iptal edilmesine ili kin Bolu Valili inin i leminin iptali ile yoksun kalınan tüm parasal ve özlük haklarının ödenmesi istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : N.A.
Vekili : Av. A.D.
Davalı : Bolu Valili i
Vekili : Av. N. D.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Bolu ili zzet Baysal Abant Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde usta ö retici olarak görev yapmakta iken, usta ö reticili e ili kin Bolu Valili i Olur'unun biti süresinden önce, Uygulama Otelinin yıkılmasına karar verildi i gerekçesiyle usta ö reticilik görevlendirmesinin iptal edildi ini; müvekkilinin 2006 yılında ba langıçta ilk kez alınan "süresiz valilik oluru" ile yapılan ilk sözleşme istinaden görevlendirildi ini, daha sonra ard arda verilen Valilik Olurları ile çalışmasını kesintisiz şekilde sürdürdü ünü; Bolu Valili inin 31/12/2019 tarihli ve E.26205127 sayılı oluru ile 01/01/2020-31/12/2020 tarihleri arasında ücret kar ılı ı usta ö retici olarak görevlendirildi ini, bu görevlendirme yapılırken yıkım kararının alındı mın bilindi ini, dürüstlük ve iyi niyet kuralına, sözleşme ba lılık, e itlik, hukuki istikrar ve sosyal hukuk devleti ilkesine, kazanılmı hakların korunması ilkesine aykırı davranıldı ını, kendisiyle beraber 10 ki inin görevlendirmelerinin iptal edildi ini ancak aynı yerde görev yapan di er 11 usta ö reticinin görevlendirmelerinin iptal edilmedi ini, e itlik ilkesine de aykırı davranıldı ını, uygulama otelinin 2017 yılında yıkım kararının alınmı olmasının mücbir sebep olarak de erlendirilemeyece ini ifade ederek; usta ö reticilik görevlendirmesinin iptal edilmesine ili kin Bolu Valili inin 24/03/2020 tarihli ve 5849478 sayılı i leminin iptali ile yoksun kalınan tüm parasal ve özlük haklarının ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

2. Davalı vekili, süresi içinde verdi i savunma dilekçesinde, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekti inden bahisle görev itirazında bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

3. **Bolu dare Mahkemesinin 02/09/2020 tarihli ve E.2020/479 sayılı dosyasında,** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89., 1739 sayılı Milli E itim Temel Kanunu'nun 47., 21/05/1977 tarihli ve 15943 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli E itim Bakanlı ı Kurumlarında Sözle meli veya Ek Ders Görevi ile Görevlendirilecek Uzman ve Usta Ö reticiler Hakkında Yönetmelik'in 4. ve 14. maddesi hükümlerine yer verildikten sonra; davanın çözümünde idari yargının görevli olması nedeniyle davalı idarenin görev itirazının reddine ve Mahkemelerinin görevlili ine karar verilmi tir. Karar gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

“Bakılan davada, uyu mazlı ın davacının usta ö retici olarak görevlendirilmesine ili kin Bolu Valili i Olur'unun biti süresinden önce Uygulama Otelinin yıkılmasına karar verildi i gerekçesiyle sonlandırılmak suretiyle usta ö reticilik görevlendirmesinin iptal edilmesinden kaynaklandı ı, ortada i akdinden do an bir uyu mazlık bulunmadı ı ve davacının usta ö retici görevinin sona erdirilmesine ili kin i lemin idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re-sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis edildi i anla ılmaktadır.

Bu durumda, idarenin idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re-sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis etmi oldu u davaya konu idari i lemden kaynaklanan kamu personel mevzuatı kapsamındaki uyu mazlı ın çözümünde Mahkememizin görevli oldu una karar verilmi tir.”

4. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması istemiyle ba vuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ına gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına li kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun, 4857 sayılı Kanunu'nun ve 7036 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun bazı hükümlerine yer verdikten sonra; davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekti inden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gere ince olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ve dosyanın Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı ına gönderilmesine karar vermi tir. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ili kin talebin ilgili kısmı öyledir:

“Davacının, idareyle arasında bir hizmet ili kisi kuruldu u, talep edilen görevlendirmenin iptali talebiyle parasal ve özlük haklarının Kanunundan kaynaklanan haklardan oldu u dikkate alındı ında, uyu mazlı ın özel hukuk hükümlerine göre çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tir.

Uyu mazlık Mahkemesinin 21/10/2019 tarihli ve E.-K.2019/669-677 sayılı kararında da benzer hususların vurgulandı ı görülmektedir.”

III. BA SAVCILIK DÜ ÜNCES

6. Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı nca 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danı tay Ba savcısının da yazılı dü üncesi istenilmi tir.

7. Mevzuat hükümlerine göre, kamusal görevlerin yürütülmesinde geçici olarak istihdam edilen usta ö reticilerle imzalanan sözleşmelerin idari sözleşme oldu u, tesis edilen i lemlerin kamu hukuku kapsamında ve kamu gücüne dayalı bulundu u; uyu mazlı nın Kanunu kapsamında imzalanan i akdinden do madı 1, davaya konu i lemin idarenin kamu gücüne dayalı olarak tesis etti i bir i lem oldu u, bu haliyle uyu mazlı nın idari yargı yerince çözümlenmesi gerekti i sonucuna varıldı ı gerekçesiyle; 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca yapılan ba vurunun reddi gerekti i yolunda görü verilmis tir.

IV. LG L HUKUK

8. Anayasa'nın 128. maddesi öyledir:

“Devletin, kamu iktisadi te ebbüsleri ve di er kamu tüzelki ilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdi i asli ve sürekli görevler, memurlar ve di er kamu görevlileri eliyle görülür.

Memurların ve di er kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve di er özlük i leri kanunla düzenlenir...”

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun “ *stihdam ekilleri*” ba lıklı 4. maddesi öyledir:

“Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve i çiler eliyle gördürülür.” denilmi , aynı maddede, “D) i çiler: (De i ik birinci cümle: 4/4/2007 -5620/4 md.) (A), (B) ve (C) fıkralarında belirtilenler dı nda kalan ve ilgili mevzuatı gere ince tahsis edilen sürekli i çi kadrolarında belirsiz süreli i sözleşmelerle i çiler ile mevsimlik veya kampanya i lerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici i pozisyonlarında altı aydan az olmak üzere belirli süreli i sözleşmelerle i çilerdir. Bunlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.”

10. 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde *"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç i veren tarafından çalı tırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar..."* denilmi , aynı Kanun'un "Uyu mazlıkların Çözüm Yeri" ba lıklı 134. maddesinde, *"Bu kanunun uygulanmasından do an uyu mazlıklar, yetkili i mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür"* hükmüne yer verilmi ; 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlü e giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmı tir.

11. 5510 sayılı Kanun'un 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmı ; 79. madde ile ba layan Dördüncü Kısmında, primlere ili kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde *"Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür"* denilmi tir.

12. 4857 sayılı Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının, i verenler ile bir i sözleşme mesine dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artları ve çalı ma ortamına ili kin hak

ve sorumluluklarını düzenlemek oldu u belirtilmi ; " *Sözle mesi, Türleri ve Feshi*" hususuna Kanun'un 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ili kin hususlara ise Kanun'un de i ik maddelerinde yer verilmi tir.

13. 7036 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun " *mahkemelerinin kurulu u*" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"(1) *mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görü ü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlı nca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı lk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulu , Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.*

(2) *durumunun gerekli kıldı ı yerlerde i mahkemelerinin birden fazla dairesi olu turulabilir. Bu daireler numaralandırılır. htisasla manın sa lanması amacıyla, gelen i lerin yo unlu u ve niteli i dikkate alınarak, daireler arasındaki i da ılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.*

(3) *mahkemesi kurulmamı olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve i lere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."*

14. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava artı olarak arabuluculuk*" ba lıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası öyledir:

"(1) *Kanuna, bireysel veya toplu i sözleşmesine dayanan i çi veya i veren alaca ı ve tazminatı ile i e iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya ba vurulmu olması dava artıdır."*

15. 7036 sayılı Kanun'un "*Görev*" ba lıklı 5. maddesi öyledir:

"(1) *mahkemeleri;*

a) *5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi i çiler ile i veren veya i veren vekilleri arasında, i ili kisi nedeniyle sözleşme meden veya kanundan do an her türlü hukuk uyu mazlıklarına,*

b) *dari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyu mazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye Kurumunun taraf oldu u i ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyu mazlıklara,*

c) *Di er kanunlarda i mahkemelerinin görevli oldu u belirtilen uyu mazlıklara, ili kin dava ve i lere bakar."*

16. 7036 sayılı Kanun'un "*Geçici Hükümleri*" ba lıklı Geçici madde 1 öyledir:

"(1) *Mülga 5521 sayılı Kanun gere ince kurulan i mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmu i mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten önce açılmı olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.*

(2) *Bu Kanunun dava artı olarak arabuluculu a ili kin hükümleri, bu hükümlerin yürürlü e girdi i tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.*

(3) Ba ka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla i mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve i ler, i mahkemelerine devredilmez; kesinle inceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) lk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlü e girdi i tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ili kin hükümlere tabidir."

V. NCELEME VE GEREKÇE

A. lk nceleme

17. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde aynı derece ba vuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı anla ılmaktadır. Usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ndan, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Ta kın ÇEL K'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülü dü ünüldü:

19. Dava, Bolu zzet Baysal Abant Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde usta ö retici olarak görev yapmakta olan davacının, usta ö reticili e ili kin Valilik Olur'unun biti süresinden önce Uygulama Otelinin yıkılmasına karar verildi i gerekçesiyle usta ö reticilik görevlendirmesinin iptal edilmesine ili kin Bolu Valili inin 24/03/2020 tarihli ve 5849478 sayılı i leminin iptali ile yoksun kalınan tüm parasal ve özlük haklarının ödenmesi istemiyle açılmış tır.

20. Davalı idarenin bir kamu kurulu u oldu u çeki mesizdir.

21. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ili kisi kuruldu u, usta ö reticilik görevlendirmesinin iptal edilmesine ili kin i lemin iptali talebi ile yoksun kalınan tüm parasal ve özlük haklarına ili kin alacaklarının Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan oldu u dikkate alındı nda, uyu mazlı ın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmış tır.

22. Aksine bir dü üncenin ise, i verenin salt bir kamu kurulu u olması nedeniyle, statü hukukuna tabi olmayan personeli hakkındaki tüm yazılı irade beyanlarının idari i lem niteli inde görülerek, özel hukuk alanına dahil bulunan uyu mazlıkların da idari yargı denetimine tabi kılınması sonucunu do uraca ı açıktır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca yapılan ba vurunun kabulü ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin Bolu dare Mahkemesinin 02/09/2020 tarihli ve E.2020/479 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmi tir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin Bolu dare Mahkemesinin 02/09/2020 tarihli ve E.2020/479 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde, Üye Aydemir TUNÇ'un KAR IOYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR IOY

Dava, davacının Bolu zzet Baysal Abant Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde usta ö retici olarak görev yaparken, usta ö reticili e ili kin Bolu Valili i Olur'unun biti süresinden önce uygulama otelinin yıkılmasına karar verildi i gerekçesiyle sonlandırılarak usta ö reticilik görevlendirilmesinin iptal edilmesine ili kin 24/03/2020 günlü, 5849478 sayılı i lemin iptali ile yoksun kalman tüm parasal ve özlük haklarının ödenmesi istemiyle açılmıştır.

Bakılan davada, uyu mazlı mın davacının usta ö retici olarak görevlendirilmesine ili kin Bolu Valili i Olur'unun biti süresinden önce uygulama otelinin yıkılmasına karar verildi i gerekçesiyle sonlandırılmak suretiyle usta ö reticilik görevlendirilmesinin iptal edilmesinden kaynaklandı ı, ortada i akdinden do an bir uyu mazlık bulunmadı ı ve davacının usta ö retici görevinin sona erdirilmesine ili kin i lemin kamu hukuku kurallarına göre kamu gücüne dayalı olarak re'sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis edildi i anlaşılmaktadır.

Bu durumda, idarenin idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re'sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis etmi oldu u davaya konu i lemden kaynaklanan uyu mazlı mın görüm ve çözümünün idari yargı yerinde görülmesi gerekti i görü ü ile ço unluk kararına katılmıyorum.

Üye
Aydemir TUNÇ